

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce v rámci bakalářského studijního oboru

Výtvarná výchova pro pomáhající profese

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

1. Uvedení do problematiky speciální pedagogiky - vymezení pojmu, předmětu, cíle speciální pedagogiky. Speciálně pedagogické obory a jejich charakteristika. Související vědní disciplíny, mezioborové vztahy.
2. Zásady a metody ve speciální pedagogice. Speciálně pedagogické metody obecné a speciální. Zásady při edukaci jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami.
3. Etiologie zdravotních postižení. Typy vývojových poruch. Vnitřní a vnější teratogenní faktory, jejich vzájemný vztah a podíl. Rodina s dítětem s postižením. Psychologické aspekty doprovázející postižení. Různorodost výchovných přístupů a copingové strategie. Systém péče o jedince se speciálními potřebami. Raná péče a její specifika.
4. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (charakteristika RVP ZV, klíčové kompetence, vzdělávací oblasti, průřezová témata). ŠVP ZV z hlediska žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Princip komplexnosti v péči o jedince se SVP, aktuální školská legislativa, podpůrná opatření pro žáky se SVP, strategie ve vzdělávání minorit.
5. Inkluzivní pedagogika a strategické cíle v oblasti vzdělávání, zaměstnávání a sociální politiky v České republice a Evropské unii. Proinkluzivní myšlenky v historii. Definice inkluze vymezení pojetí inkluze v ČR i zahraničí.
6. Možné bariéry inkluze. Příklady dobré praxe v ČR i zahraničí (USA, UK, Finsko...). Metody a formy výuky vhodné k tvorbě proinkluzivního prostředí. Nastavování výchovně vzdělávacích cílů v diverzifikované skupině.
7. Legislativní rámec podpory osob s postižením. Charta základních práv občanů EU, Úmluva o právech dítěte, Evropská úmluva o lidských právech, Bílá kniha, Charta pro 3. tisíciletí, standardní pravidla pro vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, Národní plán podpory a integrace občanů se zdravotním postižením aj.
8. Speciálně pedagogická podpora osob se sluchovým postižením. Etiologie, klasifikace sluchových vad, sluchová protetika. Komunikační systémy. Zásady komunikace s lidmi se sluchovým postižením – specifika u prelingválně a postlingválně neslyšících a nedoslýchavých. Písaná podoba jazyka v komunikaci jedinců s těžkým sluchovým postižením a jednoduché vizuálně motorické komunikační systémy v návaznosti na kombinovaná postižení (globální čtení, prstová abeceda, Hand--Mund systém, Cued speech).
9. Speciálně pedagogická podpora osob se zrakovým postižením. Přehled zrakových vad, jejich symptomy, možnosti léčby. Speciální pomůcky pro osoby nevidomé, slabozraké a osoby se zbytky zraku, pomůcky pro osoby s poruchami binokulárního vidění. Specifika edukace jedinců s těžkým zrakovým postižením. Zásady komunikace s osobami s těžkým zrakovým postižením.
10. Speciálně pedagogická podpora osob s tělesným postižením. Vrozená a získaná tělesná postižení, jejich přehled – charakteristika, etiologie, prevence. Mozková obrna (charakteristika, etiologie, příznaky, výskyt, formy), MO jako součást vícenásobného postižení.
11. Speciálně pedagogická podpora osob chronicky nemocných. Definice chronicity, chronické nemoci (epilepsie, alergie, astmatická a ekzematická onemocnění aj.) a jejich vliv na edukaci. Přehled a projevy dalších chronických onemocnění s dopadem na aktivitu dítěte/žáka (srdeční vady, cystická fibróza, chronické selhání ledvin, diabetes, onkologická onemocnění, ekzematici a vzácná onemocnění). Léčba a adaptace na nemoc (adaptační fáze rodiny a nemocného dítěte).
12. Speciálně pedagogická podpora osob s vícenásobným postižením. Kategorizace kombinovaných vad dle hloubky postižení a dle symptomatologie. Etiologie, výskyt, cíl péče. Specifika osob s hluchoslepotou. Typy komunikace užívané u jedinců s vícenásobným postižením. Základy alternativní a augmentativní komunikace (členění, základní charakteristika jednotlivých systémů).

13. Vymezení narušené komunikační schopnosti, přehled jednotlivých vad řeči, symptomatické poruchy řeči, narušení vývoje řeči u jedinců s primárním zdravotním postižením či onemocněním (mentální, sluchové nebo zrakové postižení, pervazivní vývojové poruchy, mozková obrna aj.).
14. Základní charakteristika poruch chování, klasifikace poruch chování, etiologické faktory poruch chování, ústavní a ochranná výchova, střediska výchovné péče, legislativní opatření. Primární prevence rizikových jevů ve školním prostředí.
15. Edukace dětí (žáků) s mentálním postižením, předprofesní a profesní příprava. Školy pro žáky s mentálním postižením (charakteristika jednotlivých typů škol). RVP pro obor vzdělání základní škola speciální (Díl I. Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením). RVP pro obor vzdělání základní škola speciální (Díl II. Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami)
16. Problematika jedinců s parciálními poruchami. SPU – druhy, příčiny SPU a jejich výskyt v populaci. Deficity dílčích funkcí.
17. Specifické poruchy chování: vymezení základních termínů, vývoj v oblasti specifických poruch chování. Vzájemný vztah mezi SPU a SPCH. Sekundární následky přístupu okolí v rozvoji identity jedince s ADHD.
18. Dětský autismus, Atypický autismus, Rettův syndrom Dětská dezintegrační porucha Aspergerův syndrom - přehled diagnostických kritérií, klinický obraz, odlišnosti. Speciálně pedagogické přístupy. TEACCH program, strukturované učení.

Základní i doporučená literatura je uvedena ve Stagu u dílčích disciplín.